

ijver en
zaak des
stille God
hun eigen
te rijken

EN.

ve uitvoerig
nographische,
ein, — dat
heke leven,
el heeft te
rorderen,
— ke verbods-
en door de
hetzid door
breke of in
rijl het par-
tegenwoordig
geel reeds

heel buiten
ein, waarop
uitgewoone
het biblio-
zaaklijker is,
sowel voor
kerbedelde,
sch heeft te

at de boeken
men gerust
ag behooren
elene; zoo
categorie der
uit sedelike

kwaad de
p: van hoe-
vooral, het
boeken, die
alle plaatsen
vinden zijn,

t men eenig
n bibliotheken,
atrekking uit
ant wanneer
ij tevens de
dermeningen
en, en dat
ist ter wille
e opoffering,

ocht worden
ondernemen
winst, welke
ar waarmede
velke gelegen
ontwikkeling

sonder meer
eenig nu te
ondernemen
rs zelfs dan
itgingen van
ijk normaal-
en bestond,
at vooral in
een omnia-
wordt aan-
deel dat ding
en eer-

ing er in de
en geen com-
loovigen en
den boven
zoelang kan
a nutte, voor
gen uitgaan,
worden, dan
lijke boeken
, welke uit
moeten wor

heel weinig,
gesondheid
tegeest door
litterair on-
gd.
soeten intre-
ng gestreefd
chieden door
lood van de
bibliotheken
alles geweerd
te opvatting
ek niet kan

der Tweede
l dat ze ver-
de voor een
gen een be-
le openbare
amendement
al zij dan
el wellicht in
a van mede-
waarden een
orden ulige-

Van Vuuren
op wat hier-
tezaal, waar
it, naar zijn
rs niet voor

het terrein
oor het par-
oorheidssteun
hte neutraal
belemmerd

vatting der
geacht moet
t in protes-
seer weinig
log met die

in reeds op
bibliotheken
otestantsche
arvan zeer
en — eigen-

ke vereeni-
de boeken
— en haar
openstellen,
bibliotheek
a een zome-
nee eenig
centrale ge-
en uit den
menstelling
de eischen,

waaraan een bibliotheek ten algemeenen nutte,
welke in een goeden en dus eenigermate beperk-
ten zin „elk wat wils“ moet bieden, moet
voldoen.

En toch mag het geacht worden, boven
twijfel verheven te zijn, dat, willen onze Chris-
telijke beginselen, op zoo breed mogelijk terrein
van het volk leven verbreid en gehandhaafd
worden, door middel van naar onze opvattingen
goede bibliotheken tegengif geboden moet worden
tegen het kwaad, dat door de vele andere, voor
de sedelike begrippen des volks zoo hoogst
gevaarlijke, bibliotheken gesticht wordt.

Trouwens men heeft van Christelijke zijde
ook dan alleen het recht, te verlangen, dat de
overheid zich van dit terrein van volksontwik-
keling afhoude en het vrij late voor de wer-
zaamheid van het particulier initiatief, wanneer
men er op wijzen kan, dat het particulier
initiatief niet werkloos blijft, maar de zaak
inderdaad ernstig aanvat, zoals dat, in de
kringen der Roomsche-Katholieken bij den aan-
vang reeds geschiedt.

Zal er echter een krachtige actie gevoerd
worden, dan moet het meer dan tot duver in
ons midden vaststaan, dat het gevaar, hetwelk
door het lezen van verkeerde boeken, tijds-
schriften en couranten ontstaat, zéér ernstig is
en dat het de sedelike en geestelijke volksge-
zondheid op bedenkelijke wijze bedreigt.

Dat dit nog niet zoo algemeen vaststaat,
kan gevoelig afgeleid worden uit de wijze,
waarop zoo nu en dan van Christelijke zijde
het lezen van rijp en groen wordt aanbevolen
als iets, dat men de kinderen van jongaf be-
hoorde te leeren. Het zal toch wel niet te
veel gezegd zijn, dat we daarmee heelmaal
den verkeerdten weg opgaan.

Officiële Berichten.

Classis Almkerk.

Vergadering D.V. 17 Dec. 's morgens half tien
te Nieuwendijk. Punten voor 't agendum vóór
2 Dec. bij den eerst ondergetekende.

Namens de roepende kerk van Sleeuwijk:

Ds. P. H. DE JONGE, praeses.

H. ZWART, scriba.

Kort verslag van de vergadering der
Geref. Kerken in de classis Gouda,
op 10 Nov. 1908, te Gouda.

1. Namens de roepende kerk opent Ds. Stadig
de vergadering, laat zingen Ps. 25:2, leest
voor Ps. 112, en gaat voor in gebed. 't Onder-
zoek der credentia's heeft met gunstigen afloop
plaats. Aangewezen worden voor toerbeurt, als
praeses: Ds. A. M. van den Berg, als assessor:
Ds. A. Andrieu; scriba is Ds. M. Stadig. Gelezen
en vastgesteld worden de notulen zonder op-
of aanmerking. Nadat Ds. v. d. Berg gewezen
heeft op het feit, dat hij reeds twee jaar
archivaris van de classis is geweest, geeft hij
als zijn wensch te kennen, dat de vergadering
aan ander voor de functie aanwijze, en noemt
Ds. Hagenbeek. Met algemeene stemmen wordt
dit goedgekeurd. Ds. Hagenbeek stemt toe. Het
adres van de classis is derhalve voortaan: Ds.
D. B. Hagenbeek, Ouderkerk a. d. IJssel. Geen
ingekomen stukken.

2. Behandeling van instructies. Na eenigen
tijd van gedachten verwisseld te hebben over
het eerste voorstel van den Raad der Geref.
Kerk te Haarstrecht, hetwelk luidt:

„De classis sprekende de wenschelijkheid uit, dat
in gelijke gevallen door dezelfde kerk geen
onderscheid worde gemaakt in het bedrag, dat
ter vergoeding voor het vervullen van vacatie-
of vacature-beurten aan de Dienaren des Voca-
toren (onder wie ook rustende Dienaren en Profes-
soren) wordt uitbetaald“.

drukt ten slotte Ds. Kampen er zijn genegen
over uit, deze zaak toch eens onder de aandacht
der vergadering te hebben gebracht. Het tweede
voorstel van den Raad der Geref. Kerk, luidende:
„De classis stelde ten gerieve van vacature-
kerken inzonderheid, op een lijst van preken
en preekbondsels, die voor de z.g. „leeskerk“
ten gebuiken worden aanbevolen, zonder daar-
mee natuurlijk inbreuk te maken op de vrijheid
van iederen Kerkeraad in de keuze van de te
lezen preken“.

wordt van tafel gevoerd. Zijn derde voorstel:
„De classis dringe er bij de kerken in haar
resort op aan, dat de ambtsdragers der gemeente
— gelijk zij voor den aanvang van den Dienst
des Woords gezamenlijk als Kerkeraad des
Heere om den segen vragen over hun ambtelijk
optreden tijdens den Dienst — evensoo na den
Dienst gezamenlijk met dankzegging eindigen“.
geeft aanleiding tot uitvoerige bespreking.
De vergadering geeft eindelijk den welgemeenden
raad aan de afgevaardigden mee, om hetgeen
gezegd is getrouwd de Kerkeraden te doen
overwegen. Het voorstel van den Raad der
Geref. Kerk te Ouderkerk a. d. IJssel, inhoudende
een grensregeling als volgt:

„ten Noorden: de burgerlijke grens van
Ouderkerk en Gouda; ten Oosten: tot en
met het dorp Berkenwoude, terwijl de verdere
streek van af Berkenwoude tot en met Zuid-
broek bij Berg-Ambacht, daarentegen „de Zee-
weg“ en de „Loet“ bij Lekkerkerk worden
gerekend; ten Zuiden: het kerkgebouw der
Ned. Herv. gemeente van Krimpen a. d. IJssel,
terwijl het verdere gedeelte voorbij genoemd
kerkgebouw ressorteert onder Krimpen a. d. Lek“.

wordt met dank aangenomen. Na arropale
bespreking neemt „Willige-Langerak“ het inge-
diende voorstel, om het percentage in de
classicale onkosten van 5 pCt. op 3 pCt. te
vermindern, terug.

3. Rapport der Kerkvisitatoren, uitgebracht
door de Ds. van Dijk en Langen. Op enkele
uitzonderingen na, gaven beiden redenen tot
gunstige stemming omtrent den loop der kerke-
lijke zaken in onze classis. Met hartelijken dank
aan de rapporteurs wordt hun werk aanvaard.

4. Benoemingen. De drie deputaten voor de
Zending worden gecontinueerd, als „Moordrecht“
wordt aangewezen om na te sien de boeken
van den quastor. Volgens art. 24 H.R. worden
Ds. van den Berg en Wielenga benoemd. De
financiële zaken worden in orde gebracht.

5. Regeling vacature-beurten als volgt: Berg-
Ambacht: Ds. Andrieu, Kampen, Steinhart, Van
Dijk; Lekkerkerk: Ds. Hagenbeek, Taal, Van
den Berg, Stadig; Zevenhuizen: Ds. Sap, Wie-
linga, Dalhuijsen.

6. Rondvraag naar art. 41 K.O. „Lekkerkerk“
vraagt, of zij bij e. v. beroepingswerk op de
vroeger bepaalde onderstelling mag rekenen.
Op de volgende vergadering in Februari zal
deze zaak nader geregeld. „Oudewater“ verzoekt
advies inzake een tweetal doopleden.

7. Als roepende kerk wordt Schoonhoven A.
aangewezen. Na lezing der korte notulen, laat
de praeses Ps. 72:1 zingen, en sluit de ver-
gadering met dankgebed.

Op last der classis:
M. STADIG.

Retiësch 11 Nov. 1908.

Acta van de vergadering der classis
Zwolle, gehouden in de consistorie-
kamer der Oosterkerk te Zwolle,
12 Nov. 1908.

Art. I. Ds. J. J. Westerbeek van Eerten, naar
toerbeurt praeses, opent de vergadering met het
lezen van Ps. 91, laat zingen Ps. 89:7 en gaat
voor in gebed.

Art. II. De praeses spreekt een woord van
blijdschap, dat Ds. Hanja, na 1 1/2 jarige afwezig-
heid, — door ziekte verhinderd — nu weder
in ons midden mag zijn. Tevens herinnert hij
aan de hoogsternstige ziekte van Ds. Zijp, die
zich aan een ernstige operatie moest onder-
werpen.

Art. III. In het moderamen hebben zitting
genomen de broeders J. J. Westerbeek van
Eerten als praeses, C. W. E. Ploos van Amstel
als assessor en C. A. van Noord als scriba (de
laatste wegens ongesteldheid van Ds. A. A.
Koppe).

Art. IV. Uit de credentiebrieven blijkt, dat
alle Kerken wettig vertegenwoordigd zijn, behalve
Kamperven en Stad Vollenhove, die beide een
diaken hebben afgevaardigd. Aan deze broeders
wordt keurzaam verleid.

Art. V. De notulen der vorige vergadering
worden door Ds. Koppe voorgelezen. Dienaan-
gaande wordt opgemerkt, dat niet juist is
weergegeven als zou aan Steenwijk A. geen vrijheid
zijn verleend om over te gaan tot het beroepings-
werk. Overigens worden de notulen goedgekeurd.

Art. VI. Aan de orde komt nu het praep.
examen van den heer H. Jansen, Theol. cand.
te Kampen. Nadat door den heer Jansen een
gedeelte zijner leerrede is voorgelezen, naar
aanleiding van Phil. 3:14, examineert Ds.
Westerbeek van Eerten hem in Exegese O. T.
Genesis 3; Ds. Tonkens Exeg. N. T. Phil. 3;
en Ds. Elzinga, Dogmatiek. Met algemeene
stemmen wordt de heer Jansen toegelaten om
te staan naar den Dienst des Woords en der
Heilige Sacramenten. De vergadering zingt hem
ten slotte toe Ps. 134:3.

Art. VII. Een beswaarschrift van Br. B. te
Zwartsluis komt nu aan de orde. Deze heeft
daartegen bezwaar, dat de Kerkeraad te Zwart-
sluis hem onder den eersten trap van censuur
heeft geplaatst, wegens het in betrekking zijn
aan de sluis te Z. op Zondag. Besloten wordt
het beswaarschrift op het oogenblik te laten
rusten; de Kerkeraad te Zwartsluis zal met den
broeder de zaak eerst nog nader bespreken.

Art. VIII. a. Op een ingekomen instructie
van Wilsom, dat verzoekt, nu stud. geen stichtelijk
woord in de gemeente mogen spreken, om de
3 weken een D. des W. te mogen hebben, wordt
geantwoord, dat men zich houden zal aan het
eenmaal genomen classicaal besluit. Doch men
wensch Wilsom wel zooveel mogelijk te gemoet
te komen. b. De classis heeft geen bezwaar om
advies te geven, dat de Kerkeraad van Kampen
voortga met het toepassen van den eersten
trap van censuur op twee leden, wegens hun onker-
kelijk leven. c. Naar aanleiding van een instructie
van de Kerk van Steenwijk A., die uitsprekt,
zoo de gemeente weer een eigen leeraar krijgt,
dan niet meer dan 200 's jaars aan het pensioen
te kunnen bijdragen; Waaron nu gevraagd wordt,
opdat men tot het beroepingswerk kunne over-
gaan, aan de classis, of zij bereid is, hare hulp
te willen verleen; — wordt besloten, dat een
Deputatie zal worden benoemd, om te Steenwijk A.
met Kerkeraad en gemeente eens te spreken en
te onderzoeken, of het daar ook tot vereniging
zou kunnen komen. Als deputaten worden hiertoe
benoemd: als primi Ds. Elzinga en Ds. Gispem,
secundi Ds. Ploos van Amstel en Ds. Te Velde.

Art. IX. Aan de orde is nu het peremptor-
examen van den heer L. P. Kruijer, ber. Pred.
van Oldemarkt. Na het voordragen van een
gedeelte eener predikatie over Luc. 19:1-10
stelt Ds. Westerbeek een onderzoek in Exeg.
O. T. 2 Kon. 1, Ds. Tonkens Exeg. N. T.
Coll. 3, Ds. Elzinga Dogmatiek en Synboliek;
Ds. Dwarshuis in kennis der H.S.; Ds. Gispem
Kerk geschiedenis; Ds. Hanja Practische vakken;

Ds. Te Velde Kerkrecht; Ds. Ploos van Amstel
Ethiek. Na afloop van het examen hebben de
aanwezige deputaten Ds. Smilde, Ds. Schot en
Ds. Westerbeek van Eerten geen bezwaar, den
heer Kruijer toe te laten. Alzoo wordt ook door
de classis besloten en wordt de heer Kruijer
met algemeene stemmen toegelaten. Nadat door
hem de drie formulieren van Eensigheid zijn
ondergetekend, zingt de vergadering hem toe
Ps. 134:3.

Art. X. Art. 4 van het agendum luidt: Ambt-
Vollenhove B stelt voor, dat er deput. benoemd
worden, om een conceptreglement samen te stellen
voor een prov. kas, ter ondersteuning van hulp-
behoevende krankzinnigen, idioten en doofstom-
men. Besloten wordt, dat aan de classis Ommen,
die vroeger deze zaak reeds tweemaal beproefd
heeft, gevraagd zal worden, of zij deze zaak
nogmaals in behandeling wil nemen of dat zij
van de behandeling dieser zaak verder geheel
afziet.

Art. XI. In zake een schrijven uit Zwartsluis,
besluit de classis, dat zal worden bericht aan
adressanten, dat de classis zich vereenigd heeft
met het rapport, aangaande deze zaak op de
vorige classis uitgebracht, en dat mitdien de
classis opwekt zich te verenigen met de con-
clusies van dat rapport; en voorts de behande-
ling dier zaak aan den Kerkeraad te Zwartsluis
over te laten.

Art. XII. De deput. worden gecontinueerd.
In plaats van Ds. Hensels wordt voor kerkvisitatie
Ds. Hanja benoemd en Ds. Eskes als secundus.

Art. XIII. Bij de rondvraag wordt besloten,
dat Oldemarkt op de toezegging van 100 mag
rekenen. Voorts spreekt Ds. Hanja nog een
woord van hartelijken dank, dat de Heere hem
weer 't voorrecht wilde schenken, dat hij ter
vergadering mocht zijn. Aan Steenwijk A. wordt
geantwoord, hoe te handelen ten opzichte van
het pensioen, enz. Voorts zal die Kerk in dit
halfjaar, door de classispred., voor de reiskosten,
worden bediend.

Art. XIV. Vacaturebeurten zijn als volgt
geregeld: 20 Dec. Kamperven Ds. Eskes,
Wilsom Ds. Schuurman, Ambt-Vollenhove A.
Ds. Tholen, Steenwijk A. Ds. Gispem. 24 Jan.
Kamperven Ds. W. van Eerten, Wilsom Ds.
Koppe, Ambt-Vollenhove A. Ds. Ploos van Amstel,
Steenwijk A. Ds. Hanja.

Art. XV. Roepende kerk voor de volgende
classis zal zijn Blokrijl, praeses D.V. Ds. Dwar-
shuis, assessor Ds. W. van Eerten en scriba Ds.
van Noord.

Art. XVI. Door den assessor wordt de ver-
gadering met dankzegging gesloten.

Namens de classis van Zwolle:
C. A. VAN NOOD, h. t. scriba.

Buitenland.

Engeland. De beslissing der Royal
Commission in zake het kerkgeod
der Free Church.

Wellicht hebben sommigen onzer lezers zich
de vraag gesteld, hoe ten slotte de financiële

quastie tusschen de Free Church van Schot-
land en de United Free Church geregeld is.
Het is bekend, dat door middel van een recht-
elijke uitspraak ter laatste instantie, aan de
kleine Free Church alle kerkelijke goederen van
de Free Church van Schotland, die zich met de
geunide Presbyteriaanse Kerk vereenigde,
werden toegewezen. Zij die zich in die vereeni-
ging niet konden vinden: een klein getal kerken
met ongeveer dertig predikanten, beschouwden
zich als de wettige voortzetting van de Free
Church van Schotland, en zagen zich in het
besit gesteld van al de miljoenen ponden ster-
ling, die de groote Vrije Schotsche kerk bezat.
Zij was met dit besit verlegen. De zaak werd
in het parlement behandeld, en ten slotte is de
beslissing in handen gesteld van een koninklijke
commissie. Deze heeft aan de kleine Free Church
een half miljoen pond sterling, dus 1,600,000,
toegewezen; echter niet in geld, maar in kerk-
goederen. Daardoor heeft de Free Church vooral
in het westen van Schotland, en op de eilanden,
veel kerkgebouwen en pastorieën in besit ge-
kregen, die zij van predikanten moet voorzien.
Dit geschiedt geleidelijk, en het moet gescyd
worden, dat zij zich daarvan naar vermogen met
lofelijken ijver wijdt.

Australië. Vereeniging van kerken.

Het zoeken van eenheid door verschillende
kerken zit in de lucht. Het is verklaarbaar,
doordat de macht van het ongelooft zich steeds
driester openbaart, waardoor men zich van zelf
meer getrokken gevoelt tot hen, die denzelfden
Christus belijden. Het is wellicht ook verklaar-
baar uit de omstandigheid, dat menigen de
verschillen die er tusschen de onderscheiden
kerken bestaan, als onwettelijk is gaan be-
schouwen.

In een land als Australië, met zijn uitgestrekt
grondgebied, dat slechts spaarsaamelijk door
mensen bewoond wordt, is er nog meer aan-
leiding om te trachten tot vereniging te komen,
dan in andere landen. Ook zijn er in dat land
minder moeilijkheden te overwinnen dan elders.
Immers staan al de kerken in dit werelddeel in
dezelfde verhouding tot den staat. In Engeland
heeft men de Church of England, die staatskerk
is en voor een groot deel door den staat on-
derhouden wordt; in Australië heeft men wel
afdeelingen der Engelsche staatskerk, maar deze
genieten van den staat geen enkel privilege.

Sedert een seiven jaren is de zaak der ver-
eeniging aan de orde gesteld. De Presbyteri-
aanse kerk richtte een uitnodiging tot samen-
spreking over vereeniging aan de Methodistische
en de Congregationalistische kerken, die deze
uitnodiging aanstonds aannamen. Tot de Angli-
caanse kerk van Australië werd ook een zelfde
uitnodiging gericht, doch daarop kon geen
antwoord gegeven worden, omdat de
Synode, die alleen macht heeft vertegen-
woordigers te benoemen om te beraadslagen
met vertegenwoordigers der Presbyteriaanse
kerk, slechts eenmaal om de vijf jaar saamkomt.

Deze Synode heeft nu plaats gehad, en daarom
konden deputaten van de Presbyteriaanse
kerk saamspreken met afgevaardigden der Angli-
caanse kerk. Bij deze besprekingen werd
door de broeders der Presbyteriaanse kerk op
den voorgrond gesteld, dat zij niet konden
toelaten dat er betwijfeld werd, dat de predi-
kanten hunner kerk wettige dienaren zijn in de
kerk des Heeren, en dat geen beslissing kon
worden aangenomen, welke verdere onderhan-
delingen met de Methodistische en Congrega-
tionalistische kerken werden gehouden.

De saamspreking met de afgevaardigden der
Anglicaanse kerk was allervriendelijkst. De
Synode der Anglicaanse kerk in Australië had
in een rondgaand schrijven geraden te onder-
zoeken, welke de leer en de positie is van hen,
die zich met haar wilden vereenigen, en met
predikanten en gemeentelieden van verschillende
Christelijke gemeenschappen dikwijls in daarvoor
geschikte centra saam te komen voor gemeen-
schappelijk onderzoek, bespreking en gebed.

In de resolutien der Synode van de Angli-
caanse kerk is echter weinig te vinden, dat
hoop geeft dat er een vereeniging met de Pro-
testantsche kerken van Australië zal tot stand komen.
Daarin ligt toch de bewering, dat het historisch
geworden episcopaat, gelijk dit door de Angli-
caanse kerk verstaan wordt, tot het wezen van
de kerk behoort. Zonder episcopaat kan er geen
ware kerk van Christus zijn, en zonder bis-
choppelijke ordening kan niemand als echt
dienaar der kerk optreden; — aan deze stellingen
houdt men vast.

De Presbyterianen die te Melbourne met de
Anglicanen conferereerden, gaven toe als een
„zaak van orde“ in de vereenigde kerk, dat in
de vereenigde kerk alle ordening van personen
tot den dienst van presbyter en tot het bedienen
van het Woord en de Sacramenten, ten minste
door één bisschop en drie presbyters zou plaats
hebben. Doch zij stemden dit toe, zonder de
leer te aanvaarden die aan het historisch
episcopaat ten grondslag ligt. Wel werd voor-
geslagen, om bij wijze van overgangsmaatregel
de predikanten der Presbyteriaanse kerk, die
geen nieuwe ordening wilden ondergaan, som-
mige functien van de „ministry“ der Episco-
pale kerk te doen uitoefenen, maar allen die
voor het eerst in den dienst der kerk
traden, zouden op bovengenoemde manier
geordend moeten worden. Doch wij meenen,
dat op die manier van een vereeniging van
Presbyterianen, Methodististen en Congregatio-
nisten met Episcopalen geen sprake kan zijn. Men
kan dus wel aannemen, dat de poging, om tot
één Protestantsche kerk in Australië te komen,
voorlopig mislukt is.

Gemengd Nieuws.

Een gedenksteen voor Bunyan. Tot hiertoe
wordt in de Westminster Abbey van Londen,
waarin gedenksteenen en standbeelden voor de be-
roemde figuren van Engeland gevonden worden,
een gedenksteen voor Bunyan gemist. Een Ame-
rikaan weet op dit feit. En nu zal men in genoemd
kerk voor den schrijver van „The Pilgrim's Pro-
gress“ of „Christen's reize naar de ewigheids-
land“, een geschiedt raam plaatsen, waarop enkele
bekende momenten uit Bunyan's beroemde allegorie
zijn afgebeeld.

De oude Nationale Schotsche kerk in Crown
Court, Covent Garden te Londen, wordt gesloopt.
De kerk werd in 1845 gebouwd voor den predi-
kant Cumming, die als schitterend redenaar een
groot geoorloofde. In zijn dagen werden jaarlijks in
de kerk 18000 geconsecree. Zij werd echter voor
de gemeente op den duur veel te groot, men moest
sedert lang de groote galerij sluiten. Als de
kerk afgebroken is, wordt op den grond een kleinere
kerk gebouwd, waarvoor men niet de zware
grondrente aan den hertog van Bedford zal be-
hoeven te betalen die men nu jaarlijks moest opbrengen.

De beweging door sociaal-democraten op touw
gezet, om de partijgenooten aan te zetten de Evan-
gelische landkerk een schiedbrief te geven, gaat
in Berlijn langzaam voort. De superintendenten

der zes diocesen deelen in hunne verslagen mede,
dat het aantal „Austrittes“ in den laatste tijd sterk
toenam; doch daarbij is in aanmerking te nemen,
dat de landskerk ook veel leden aan de verschil-
lende sekten verloor; vooral maken de z.g. „Nieuw-
apostolische“ veel propaganda. Van 1881 tot 1906
verlieten 10660 personen de landskerk, terwijl 10340
tot haar overgingen. In 1906 verlieten 3766 per-
sonen de landskerk en kwamen er slechts 609 tot
haar over.

WINCKEL.

Door Kinderen.

EN TOCH NIET GELUKKIG.

Nu drie eeuwen geleden leefde in Frankrijk
een staatsman, die lange jaren als eerste minister
des konings, alle zaken des rijks leidde en
zoodoende groote macht en invloed bezat. Het
was kardinaal De Mazarin. Maar al droeg hij
een hoogen titel in de Roomsche kerk, een
vroem man was hij niet, wel sluw en heersche-
lachtig.

Ook van het verzamelen van schatten op aarde
was deze kerkvoogd-minister ganach niet afkeerig.
Hij was een groot liefhebber van weelde en
kunst, en besteedde een aanzienlijk deel van
zijn onzagelijk vermogen, om fraaie schilde-
rijen op te koop. Zoo verkreeg hij daarvan
een geheele verzameling of galerij, gelijk men
dat noemt, die door velen werd bezichtigd en
bewonderd.

Toen kardinaal Mazarin ongeveer zestig jaar
oud was, begon hij te sukken en kon niet
meer als vroeger. Alles werd beproefd maar het
baatte niet. En al lieten de geneesheeren het
niet merken, de kardinaal begreep zeer goed
dat hij nooit weer beter zou worden.

Nu bevonden zich zijn prachtige schilderijen
in een groote zaal, tot welke men toegang
kreeg door een portaal, dat naar de wijze van
dien tijd, met kostbare tapijten, fraai geborduurd,
was behangen. Deze tapijten hingen zoo, dat
zij de muren bedekten en konden gelijk nu nog
wel gordijnen, weggeschoven worden, zoodat
men er achter kon gaan, om b.v. een deur te
bereiken, die, als het tapijt neerhing, niet zicht-
baar was.

Op zekeren dag bevond zich een dienaar van
den kardinaal, iemand die een vrij hoogen
rang bekleedde, in het portaal, toen hij den
kardinaal de tegenovergestelde deur zag binnen-
komen, die uit de vertrekken van den minister
naar de schilderijzaal voerde. Toen hoorde hij
zijn meester luid spreken. Begrijpend dat deze
op zijn gezelschap nu niet gesteld zou zijn,
haastte hij zich een schuilplaatsje achter het
behangsel te zoeken, eer hij werd gezien; dan
kon hij zoo noodig door een deur verdwijnen.

Niet lang had hij zich verborgen gehouden,
of hij hoorde in de stille, groote zaal de voet-
stappen van den kardinaal, die langzaam, steu-
nend en diep zuchtend, heen en weder liep en
telkens stil stond. Eindelijk brak zijn hart los
in luiden en droefte klachten.

„O het is schrikkelijk“, zoo riep hij, „dat
alles te moeten verlaten. Met hoe veel moeite
en wat al opofferingen heb ik het bijeengebracht,
van heinde en ver en nu, nu moet ik al die
beertelheid al dat schoons verlaten, wie weet
hoe spoedig! Ja, wel ben ik ongelukkig. Wat
baat mij nu, al wat ik heb bijeengebracht. Ik
moet er van scheiden, scheiden voor altijd!“

Zoo liep de rijke en toch zoo arme man te
midden van zijn schatten heen en weder. Hij
meende dat niemand hem hoorde, anders zou
hij, ook zelfs nu, zich wel gewacht hebben, zoo
zijn gemoed licht te geven, en voor de men-
schen te openbaren, hoe het daar binnen bij
hem stond. De dienaar zorgde dan ook wel
zich niet te vertoonen, maar hield zich schuil,
en hoorde zoo wat zijn heer sprak, „twelk hij
vele jaren later heeft meegedeeld.

„Wat zou het een mensch baten, zoo hij de
geheele wereld won en hij zou schade lijden
aan zijn ziel“, zegt de Heere Jesus. Er is, helaas,
wel reden om te gelooven, dat die woorden
ook toepasselijk zijn op kardinaal Mazarin.

HEERSCHEN OVER ZIJN GEEST.

Koning Hendrik van Frankrijk wandelde eens
in den tuin van zijn kasteel, toen een tuin-
mansjongen tot hem kwam, en hem twee groote,
fraaie appels aanbood. Dat waren de eerste
rijpe vruchten van een schoonen boom, dien
men met veel moeite en zorg had opgekweekt,
wijl hij uit een warmer land dan Frankrijk
afkomstig was.

De koning nam de appels aan. Doch we-
tende, dat de jongen een heele wandeling had
gehad, en ziende dat de knaap zich der appel-
stam, sprak hij, terwijl hij hem een der appels
toerikte:

„Dat is voor je boodschap, eet maar op.“

En meteen deed de koning een flinken hap in
den anderen appel.

De jongen echter haalde, na den vorst bedankt
te hebben, een mes uit den zak en begon zijn
appeltje te schillen.

„Wat“, sprak de koning, een weinig onstemd,
„schil jij de appels, terwijl ik ze maar zoo
opeet?“

„Ja sire“, antwoordde de jongen heel oprecht,
dat doe ik anders ook. Maar niet u, ik heb
onderweg een van de appels in den modder
laten vallen. Ik heb hem evenwel goed weer
afgeveegd, maar nu weet ik niet recht meer,
welke het is geweest. Daarom koos ik maar den
zekersten weg.“

Ditmaal was koning Hendrik op het punt
werkelijk boos te worden. Doch hij bedwang
zich, en zei alleen glimlachend:

„Dat had je me dan wel een beetje eerder
mogen zeggen.“

TWEE VOOR EEN.

Aristippos was een wijzegeer, die vier eeuwen
voor de geboorte onzer Heeren te Athene leefde.
Hij was een leerling van den beroemden Socrates.
Later gaf hij zelf weer onderwijs aan anderen.
Tot nu toe was het gewoonte geweest, dat
de wijzegeeren en geleerden om niet hun lessen
gaven, en deze soms afhingen aan de dank-
baarheid der leerlingen. Aristippos vond dat
minder goed, en vroeg voor zijn onderwijs aan
elken leerling eenig geld.

Op zekeren dag kwam tot hem een schatrijk
burger, die vroeg of Aristippos genegen zou
wezen, zijn zoon te onderwijzen en tot een
bruikbaar man te maken, en zoo ja, wat dat